

PUBLIC ACCESS 2010 : 3

Nyhetsbrev om radio, TV, Internet och andra medier
- mediepolitik, yttrandefrihet och teknik –

12 mars 2010
www.publicaccess.se

ledare

Politisk ägarstiftelse är hyckleri

Idag utser inte längre regeringen ordförande och en suppleant i resp. public servicebolag utan det ansvaret har överlämnats till en hopar politiker i en ägarstiftelse för de tre public servicebolagen. Missgreppet att några av dessa politiker försökte utse yrkespolitikern Lars Leijonborg till ordförande för Sveriges Radio visar på det orimliga med nuvarande systemet med ägarstiftelsen. Förutom ordföranden utses de tolv ledamöterna i stiftelsestyrelsen av regeringen efter förslag från riksdagspartierna. I styrelsen sitter inga personer som kan särskilt mycket om radio och tv och inte heller någon som satt några som helst positiva avtryck för medierna under sina politiska karriärer.

Stiftelsen skall vara en buffert mellan statsmakterna och public service, men detta har således visat sig vara ett spel för gallerierna. Så länge politiker utser styrelserna i bolagen kan aldrig SVT med gott samvete kalla sig "fri television". Behåll gärna ägarstiftelsen, men dess styrelse skall till fullo bestå av sakkunniga personer utan partipolitisk bakgrund och bindningar. Lyft bort politikerna främst då de som inte fattat vad det handlar om, Jan-Erik Wikström (fp) och Åke Gustavsson (s), ur ägarstiftelsen. Eller tjänar stiftelsen som plattform för de politiska förläningar som inte längre är möjliga i public servicestyrelserna?

Bevare oss för medieminister (s)

De som gillar Maria Wetterstrand och röstar på miljöpartiet i höst väljer per automatik Mona Sahlin som statsminister. Och inte bara det. Om Aftonbladet tippas rätt så blir Leif Pagrotsky kulturminister. Detta är en politiker som bl.a. accepterar ökad sponsring av public service – även i Sveriges Radio. Detta är en återupplivad mediemardröm sedan tiden under Palme när s + c var på väg att kommersialisera TV2. Faktum är att nuvarande moderata kulturminister bättre håller emot en kommersialisering av public service än s-ministrarna gjorde efter Bengt Göranssons ministertid. Det handlar mer om klokhet än ideologi.

Skulle det bli ett regeringskifte i höst kan vi hoppas att Sahlin utser modernare politiker som Gustav Fridolin (mp) eller Rossana Dinamarca (v) som medieansvarig minister. De är trots sin ungdom kloka och erfarna på medieområdet.

Redaktör & Ansvarig utgivare: **Christer Hederström**
Redaktionsråd: **Gunnar Bergvall** och **Ola Stockfelt**, Teknik & Distribution: **Ideosphere**
Redaktionen: news@publicaccess.se 0733-249750
Om abonnemang och annat: <http://www.publicaccess.se>

radio och television

I fokus:

BBC skär ner inför valet Mer kvalitet, mindre kvantitet

Inte bara de politiska partierna positionerar sig inför ett troligt allmänt val i maj. BBC som har vant sig att bli utnyttjad som en politisk fotboll kommer att presentera sitt eget valmanifest; en strategisk översyn, som om den genomförs, leder till en krympt organisation. Förhoppningen är att detta kommer att räcka för att övertyga en kommande ekonomiskt hårt pressad regering att inte börja skära i BBC. BBC-chefen Mark Thompson föreslår styrelsen BBC Trust bl.a. att digitalradiokanalerna BBC 6 Music och Asian Network stängs samt budget och personal för BBC:s webbplats skörs ned. Frågan är dock om detta räcker för BBC Trusts ordförande Sir Michael Lyons liksom det konservativa partiet. Lyons kommer troligen kräva mer.

Webbplatsen BBC.co.uk används av 43 % av britterna varje vecka. BBC ser sina nyhetstjänster på webben som en huvudfunktion i sitt public serviceuppdrag. Att fortsätta hålla dessa tjänster gratis och opartiska är inte förhandlingsbart. Trots detta aviseras 25 % budgetnedskärning. "Hyperlokalt" innehåll kommer att få stå tillbaks och planerna på nyhetstjänster för lokala marknader har redan stoppats av BBC-styrelsen. Murdoch News International har klagat på att det inte går att ta betalt för tjänster på dessa webbplatser så länge BBC är gratis. Webbverksamheten uppskattas bli halverad.

Ifråga om tv-kanalerna, som får merparten av licensintäkterna, BBC intäkter kommer att gå mer in till större och bättre drama, komedier, naturhistoria, dokumentärer, underhållning och faktaprogram. Huvudkanalen har BBC1 fått fullgott betyg och klarar sig. Detta mycket tack vare dess controller Jay Hunt som har tagit en del risker med att lägga dokumentärer

med stort genomslag på bästa sändningstid.

BBC3, som tidigare hotats med stängning, klarar sig också även om en del större ungdomssatsningar på BBC2 och 3 nu skrotas. Budgeten för BBC2 £450 miljoner förstärks med £25 miljoner. BBC4 mister en hel del av sina importprogram som Mad Men och kommer troligen att förändras till en utpräglad kulturkanal. Barnprogrammen kan stärkas. Oppositionen har tidigare ifrågasatt BBC:s programimporter för mer än £100 miljoner per år. Denna budgetpost skärs nu dramatiskt ned med ungefär en tredjedel. Sannolikt drabbas i första hand kostsamma Hollywoodfilmer som även sänds på betalkanaler. Fristående producenter oroar sig dock för att andelen av BBC:s budget som går till originalproduktion minskar på bekostnad av kostsamma byggprojekt. *We expected a few sops such as the closure of a few digital radio stations but so what? What about original programme investment?* säger Peter Bazalgette, fd chef hos Endemol.

Nedskärningar för BBC Radio är mer dramatiska och nedläggningen av de två digitalradiokanalerna kommer att spara cirka £40 miljoner. BBC Worldwide måste sälja eller lägga ut produktionen av sina tidskrifter som Radio Times. Worldwide kommer ha ännu mer fokus på verksamhet utomlands med programexport. BBC får också ett tak för hur stor del av licensintäkterna som får användas för sport; 8,5 %. Med detta skickar man en tydlig signal till Murdochs BSkyB att BBC inte tävlar på marknaden för omfattande sporträttigheter som cricket, golf eller tennis liksom fotboll (Premier League). (MediaGuardian)

BBC-chefen överbetald enligt företrädaren

Inför Mark Thompsons aviserade nedskärningar säger Greg Dyke, den tidigare BBC-chefen, att hans efterträdare är överbetald och utan kontakt med sin personal. Dyke, som leder Tories utredning om den kreativa industrin, säger att BBC programverksamhet är "in pretty good shape but it's a bit short of friends". BBC behöver inte betala generaldirektören en årslön om £800,000 (8,6 milj kr), vilket är dubbelt så mycket som Dyke hade.

Starkt kritiserat BBC kan bli valfråga

Allt fler i UK gissar att det förestående parlamentsvalet kommer att hållas den 6 maj. En stark om än inte dominerande fråga i valrörelsen kan komma att gälla BBC:s verksamhet; public service-kolossen med 23.000 anställda är utsatt för vass och kritisk debatt skriver Sveriges kulturråd Carl Otto Werkelid. Hösten 2009 avslöjades att 37 chefer på BBC tjänar mer än premiärministern - vars årslön är ca 2,3 miljoner kr. Debatten rasade igång, inte minst på insändarsidorna, och åtskilliga kända profiler har bidragit till stegrad temperatur.

Den kända deckarförfattaren P D James, Baroness James of Holland Park med säte i överhuset och själv på 90-talet styrelseledamot i BBC, var djävulskt listig när hon - av BBC - inbjöds att göra en gästintervju i radions nyårsprogram. Vem önskade hon intervjua? BBC-chefen! svarade baronessan. Hennes holmgång med Thompson artade sig till en skarp uppläxning där hon förutom lönestrukturen siktade in sig på BBC:s växande byråkrati och dess sviktande omdöme när det gäller framför allt tv-tablåernas innehåll - där kampen om storpubliken tagit sig, som hon ansåg, absurt kommersiella uttryck. P D James, snart 90 år, fick brett genomslag och dånande bifall för sin kritik; stafettpinnen togs upp senast förra veckan i BBC1:s Question Time där en statistiskt representativ allmänhet från olika städer i UK varje vecka grillar politiker om aktuella frågor på bästa tv-tid. Det tycks råda politisk enighet inte bara om att BBC måste självsanera byråkrati och lönepolitik utan också, på nytt, begrunda sitt uppdrag i en snabbt föränderlig mediavärld. (Sveriges ambassad i London)

Public serviceskatt föreslås i Finland

Kommunikationsminister Suvi Lindén har i dagstidningen Kaleva sagt att en avgift i form av en klumpsumma om €190-195 per hushåll bör ersätta tv-licensavgiften. Avgiften skulle

införas 2012 och skall betalas av samtliga hushåll och företag oberoende innehav av radio och tv-mottagare. En arbetsgrupp inom social- och hälsoministeriet arbetar f.n. på reducerad avgift för låginkomsttagare. (Helsinki Times)

Finsk public service får ny chef

Yles styrelse har utsett till ny vd Lauri Kivinen, f.n. direktör med ansvar för PR-verksamhet och företagsansvar på Nokia Siemens Networks. Enligt styrelseordförande Kari Neilimo sökte man en professionell chef för Yle, en

person som kan föra ett alldeles nytt public service-bolag framgångsrikt mot framtiden.

Valet föll på Kivinen tack vare hans breda chefserfarenhet inom kommunikationsbranschen, hans internationalism samt hans intressenkunnande. Kivinen har tidigare innehaft flera chefpositioner inom Nokia, bland annat har han arbetat som kommunikationschef. 48-åriga Kivinen är ekonomie magister. Nuvarande vd Mikael Jungners mandatperiod tar slut 1 maj. Jungner hann leda Rundradion i fem års tid och ville fortsätta som vd. (FNB)

Melodifestival tvingar public service till nedskärningar

Norge står värd för Eurovision Song Contest i maj och det kommer att märkas i NRK:s budget. *Vi vil bli nødt til å kutte både i programtilbudet, personalbudsjettet og i områder som ikke er direkte knyttet til programtilbud. Vi trenger et par uker til på oss for å se hvilke program som blir direkte berørt. Jeg håper seerne vil merke minst mulig.* säger NRK-chefen Hans-Tore Bjerkaas. I styrgruppens förslag ligger att ta bort tre programserier. Dessutom skall Aktuellt i NRK2 kortas från 45 till 30 min de fyra dagar programmet sänds mån-torsdag. Vidare ersätts i sommar en del av de regionala radio- resp. tv-sändningarna med gemensamma rikssändningar. Nattdradion i P1 föreslås bli producerad dagtid. Totalt ska NRK spara 95 miljoner. (Kampanje)

Bosnien kan hamna utanför europeiskt tv-samarbete

The European Broadcasting Union säger att situationen för public service i Bosnien-Herzegovina försämras på farligt vis. EBU uppmanar parlamentarikerna att se till att en nyligen beslutad medialag på europeisk nivå också får träda i kraft. EBU menar att landet kan bli isolerat från övriga Europa p.g.a. av försenad digitalisering av tv. Landets tv-tittare riskerar att inte kunna se Eurovision Song Contest och kommande VM-fotbollen om inte Bosnien-Herzegovina ger ordentliga avbetalningar på sin skuld till EBU de närmsta månaderna.

---

television

Nej till politisk tv-reklam på nätet

Norska kulturministern Anniken Huitfeldt föreslår att förbudet mot politisk tv-reklam också skall gälla webb-tv. Detta gäller även "tv-liknande tjänster" på nätet. De konkreta gränserna för vad som är webb-tv skall diskuteras i en kommande hörning (hearing). Förslaget får oppositionen att reagera. *Det blir kampen mot vindmøllene, og jeg synes det blir litt patetisk at man setter i gang en kamp man er dømt til å tape. Dette illustrerer hvordan det blir stadig vanskeligere å trekke skiller mellom tv-mediet og andre medier, og det illustrerer sånn sett også hvordan hele grunnlaget for forbudet mot politisk tv forvittrer*, säger Høyres stortingsrepresentant Olemic Thommessen.

Kurdiska Roj TV får sända i Tyskland

Den kurdiska satellitstationen Roj TV vann i domstol mot den regeringen, som hade försökt stänga

stationen efter begäran från den turkiska regeringen. Domstolen i

Leipzig vill nu att Europadomstolen i Luxemburg prövar ärendet. Roj TV är baserad i Danmark, men har sin största publik hos in-

vandrarna i Tyskland. Den tyske inrikesministern menar att Roj TV inte har rätt att sända till Tyskland eftersom kanalen stödjer kurdiska arbetarpartiet (PKK), som såväl Tyskland som Turkiet betraktar som terrorister. Domstolen håller med om anklagelserna, men Tyskland har enligt EU-lag ingen rätt att hindra sändningar från ett tv-företag som är godkänt i ett annat EU-land. (dpa)

Färre tittar på tv i realtid

Tv-tittandet i realtid har i Finland minskat under det senaste året, visar en undersökning som Kommunikationsverket har låtit göra. Tittandet har minskat såväl bland dem som tittar på tv-program via internet som bland dem som inte följer med programmen via nätet. I synnerhet unga i åldern 15-19 har minskat sitt tv-tittande i realtid. Också personer mellan 20 och 44 år tittar på tv betydligt mindre än tidigare.

Ungefär varannan konsument har börjat använda internet mer för att titta på tv-program eller annat audiovisuellt innehåll. Samtidigt säger en av tre personer att de kommer att se allt mer på tv via internet under det följande året. I synnerhet personer i åldersgruppen 45-64 år är av den åsikten. Ungefär var tionde person räknar däremot med att tv-tittandet minskar under det följande året. Det traditionella tv-tittandet förväntas minska i synnerhet i åldersgruppen 20-34 år.

Det är dock fortfarande vanligast att titta på tv-program i realtid. Att titta på hyrda eller köpta inspelningar kommer på andra plats och korta videoklipp via internet på tredje plats. Sedan följer inspelade tv-program och tv-programliknande innehåll via internet. För undersökningen intervjuades 4 399 personer mellan 15 och 64 år via en internetpanel. (Svenska YLE)

Mindre sport kunde spara public servicepengar

Yle kunde överväga att ge över vissa stora sportevenemang till de kommersiella kanalerna, säger Kimmo Sasi (Saml), ordförande för Yles förvaltningsråd. Åtgärden skulle vara en lösning på Yles ekonomiska problem, säger Sasi. I dagens läge betalar Yle omkring 20 mil-

joner euro i sändningsrättigheter för att visa sport. Utöver det tillkommer teknik- och personalkostnader. Enligt Sasi är de totala kostnaderna per tävling flera miljoner euro. Han anser också att det är svårt att ytterligare spara på kulturen.

Genom ett EU-direktiv och en regeringsförordning från 2007 skulle sändningarna bibehållas på gratiskanaler. Olympiska spel, VM och EM i friidrott och fotboll samt VM i ishockey och skidåkning ska alla visas på gratiskanaler och största delen av sändningarna dessutom i realtid. Nykypäivä noterar att förändringen bara skulle vara en fortsättning på tidigare trender. Tidigare visade Yle till exempel Formel 1 och Grand Prix-tävlingarna i friidrott. Sporten står för 20 procent av utgifterna inom Yles tv-verksamhet men bara sju procent av sändningstiden. (Svenska YLE)

Brasilien vill att Latinamerika väljer japansk tv-standard

Regeringen lobbar hårt för att få övriga Latinamerika att bestämma sig för den brasilianska versionen av den japanska digital-tv-standard ISDB-Tb. Detta har redan Argentina, Chile, Peru och Venezuela gjort. Nu har Uruguay erbjudits ett stöd om \$40 miljoner om landet backar från sin överenskommelse 2007 med EU om att välja DVB-standard som används i Europa och andra delar av världen. (InsideCostaRica.com)

Iran och grannländer startar regional tv-kanal

Radio- och tv-chefen Ezzatollah Zarghami säger att Iran planerar en persisktalande regional tv-kanal tillsammans med två grannländer Afghanistan och Tajikistan. Zarghami säger att finansieringen är klar och att programinnehållet kommer att tilltala olika tittare. (Press TV)

Ett berg av klagomål: Sedlighetssårande tv

Hos amerikanska mediemyndigheten FCC ligger f.n. 1,45 miljoner sedlighetsklagomål (*indecenty*) och 12.049 ärenden under utredning. Många klagomål är dock riktade mot kabelbolag och handlar om innehåll utanför FCC:s jurisdiktion. Så mycket som 7.000 ärenden berör politiskt och rasistiskt innehåll liksom våld och program som sänds mycket sent

på kvällen. FCC definierar "indecenty" som *sexual or excretory* (avföringsankutet) innehåll som inte når oanständig nivå. Innehållet måste också vara "uppenbart stötande". FCC bedömer också hur detaljerat innehållet är och om det utformats för att underblåsa, kittla eller chockera tittaren. Reglerna gäller alla tv-program som sänds 0600-2200. Det program som numera håller myndighetens sedlighetsavdelning mest sysselsatt är Fox tecknande satir "Family Guy". I mars förra året genererade ett enda avsnitt 200.000 klagomål. (SNL Kagan)

Premier League startar egen tv-kanal

Brittiska Premier League startar nästa säsong en egen global dygnet runt tv-kanal. Den blir tillgänglig i hela världen men inte i Storbritannien. Innehållet produceras av Premier Leagues eget produktionsbolag och kommer att bestå av nyheter, studiodebatter, fristående program och klassiska matcher. Premier League inför också nya regler som förhindrar att lagens ledare/tränare undviker rättighetsinnehavare och tvingar dem att närvara vid presskonferenser efter matcherna. Bl.a. har Manchester Uniteds Alex Ferguson vägrat att tala med BBC, sedan 2004. (Reuters)

Grannlands-tv i Sverige möjlig

Kabelbolaget Comhems Simon Gate har i en tidigare intervju i P1 Publicerat hävdade att det skulle kosta företaget 275 miljoner att lägga ut grannländernas public service-tv i grundutbudet. Något som flera politiker gärna vill. Men upphovsrättsorganisationen Copyswedes vd Mattias Åkerlind säger nu att de här kanalerna går att lägga ut betydligt billigare. Precis som andra europeiska tv-kanaler. Och de kommer kanske att finnas åtminstone i andra generationens marknät som redan testas och alla nya tv-apparater och boxar är förberedda för. *Förhandlingar är på gång redan i vår. Det handlar mer om vilja än om stora pengar,* anser Åkerlind. Lyssna på hela intervjun på <http://www.sr.se/sida/artikel.aspx>

TV-serie eller spelfilm – en fråga för Regeringsrätten

Agatha Christie-programmen är tv-serier, menar TV4. Granskningsnämnden menar att de är enskilda filmer. Nu tas frågan upp i Regeringsrätten efter att ett prövningstillstånd beviljats. Ett prövningstillstånd innebär ofta att domen kan vara vägledande för andra liknande mål. TV4 har sett programmen som en tv-serie, som man får bryta med fler reklampausar än vad som är tillåtet i filmer, enligt Radio- och tv-lagen. En uppfattning som Granskningsnämnden inte delar. – Det är bra att det kommer upp till en diskussion, säger Gunnar Gidefeldt kommunikationsdirektör på TV4. – Marknaden rör på sig, men det är inte alltid lagen gör det. Ibland måste man nog pröva olika saker. Vi är väldigt måna om att följa regler, det är något vi alltid måste tänka på. TV4 riskerar att få böta 650 000 kronor om reklamen visar sig vara otillåten.

Utanför SVT är Adaktusson i medieskugga

Säsongspremiären av Lars Adaktussons aktualitetsprogram "Angeläget" på TV8 sågs av 34.000 - det andra av bara 9.000, enligt preliminära siffror. Siffrorna låter oerhört märkliga men om de stämmer är det förstås oerhört dystert. Det är bara att erkänna, säger Lars Adaktusson. (Dagens Media)

HDTV i marknätet - SVT HD slutar sända

Radio- och TV-verket undersöker just nu möjligheterna att ge tillstånd för ett antal kanaler som vill sända HDTV i det digitala marknätet, som ägs och drivs av medieoperatören Tera-com. Enligt planerna kan HDTV-kanalerna börja sända under senare delen av detta år. Vilka kanaler det blir skulle kunna bli känt i sommar.

Enligt verkets plan kommer kanalerna att sändas med den senaste komprimeringsstandarden MPEG4 samt den senaste utsändningsstandarden DVB-T2. Detta för att effektivt utnyttja nätet och få plats med upp till åtta kanaler. DVB-T2-mottagare finns ännu inte på den svenska marknaden, men väntas finnas senare under året, både i boxar och inbyggda i tv-apparater. Sveriges Television, som under

ett antal år bedrivit testsändningar med en HDTV-kanal över Mälardalen, har meddelat att den kanalen slutar sända den 1 mars 2010. Anledningen är att de vill bereda plats i nätet för HDTV med den nya DVB-T2-tekniken.

---

radio

Amerikanskt digitalradiosystem i Europa redan i år

Trots att DAB och DAB+ redan är etablerade digitalradiosystem i Schweiz kommer lokala/regionala stationer inom kort börja sända digitalt FM med det amerikanska systemet IBOC (HD-Radio). Radio Argovia, Radio Basel, Capital FM, Radio 24 och Radio Sunshine har tillsammans lämnat in ansökan om sändningstillstånd för åtta sändare till mediemyndigheten för att börja sända i september i år.

Det finns ca 50 tillverkare som kan erbjuda HD Radio-mottagare och en stor del finns tillgängliga på den europeiska marknaden säger ett av företagen, Ruoss AG, som håller i de teniska förberedelserna. Det kommer att finnas multi-standard mottagare för analog FM, DAB+ och HD Radio tillgängliga inför starten. (Radio World)

Fakta: Närmaste konkurrent till HD Radio ifråga om digitalt FM är det europeiska DRM+ som f.n. testas i Tyskland och som ännu inte officiellt lanserats.

Danskt parti vill driva på övergång till DAB-radio

Regeringspartiet Venstre föreslog tidigare att Danmarks Radios P3 skall lämna FM-bandet och sändas enbart på DAB från nästa år bl.a. för att ge plats för en kommersiell kanal. Detta har nu mött massivt motstånd från lyssnare, DR, musikbranschen och andra politiker. Venstres förslag betyder bl.a. i praktiken att i stort sett alla bilister inte längre kan höra P3 eftersom det få bilar är utrustade med DAB-radio. Men Venstre vidhåller sitt förslag och menar att DR:s radiokanaler gradvis skall flytta sina kanaler från FM för att enbart sända på DAB. Venstre vill släcka sändarnätet för FM 2016-2018.

Vidare vill partiet att nuvarande andra kanal-knippen (multiplexen) för DAB skall erbjudas kommersiella aktörer i en "skönhetstävling" där man ställer specifika krav som kanaler bl.a. klassisk, jazz och minst en nyhetskanal och en kultur- och debattkanal. Därutöver vill man bjuda ut tredje kanalknippet DAB block 3 för DAB+

Lyxskatten på DAB-radio i bilar skall avskaffas och det skall bli lag om krav på DAB som standardutrustning i bilar från 2015. (Radionyt DK)

Radioutbudet i Finland: Talprogram ökar på privata kanaler

Talprogrammets andel av de privata radiokanalerens programutbud har ökat. Andelen talinnehåll av dagssändningarna år 2009 var i medeltal 22 procent, då andelen år 2005 var 20 procent. Både mängden tal och talprogrammets mångsidighet i programutbudet har ökat överallt med undantag av huvudstadsregionen. Resultatet framgår ur kommunikationsministeriets rapport som analyserar det koncessionsbelagda radioutbudet 2009. Undersökningarna gjordes vid forskningsenheten för journalistik vid Tammerfors universitet.

Som materialbas för den färskaste undersökningen användes inspelningar från perioden april-maj 2009 av sändningarna över 49 privata radiostationer som verkar i 20 städer. Av dem utgjorde det redaktionella materialet över 84 procent: knappt 63 procent musik och 22 procent tal. Underhållningen gick nu om nyheterna som den viktigaste typen av talinnehåll, även om nyheternas relativa andel samtidigt ökade från vad den varit tidigare.

De kanaler som hade allra mest tyngd på talinnehållet var den ryskspråkiga Radio Sputnik (40 procent), Järviradio (39 procent) och den icke-kommersiella Radio Robin Hood (35 procent). Andelen musik var högst på kanalen Iskelmätoive i Uleåborg och som sände 90 procent musik. Det mångsidigaste utbudet av talprogram fanns i Villmanstrand, där man hör sju olika kommersiella radiokanaler. Ett nästan lika mångsidigt talinnehåll fanns också i fem andra städer, bland andra Åbo och Joensuu. Utbudet av olika typer av musik var mångsidigast i Tammerfors, Kuopio och Vasa. Ensidigast var det i Villmanstrand, Kotka och Kouvo-

la. I helhetsjämförelsen mellan städerna, där man beaktar både tal- och musikutbudet, låg Åbo, Jyväskylä och Seinäjoki i topp beträffande mångsidigheten. Sist på listan låg Kotka, Villmanstrand och Kouvola.

BBC vill inte betala för total utbyggnad av DAB-nätet

Det är nu klart att BBC omfördelar 600 miljoner pund som kanaliseras över i mer seriös programkvalitet och hög kvalitet. (Läs även om BBC i avdelningen Radio och tv.) I och med stängningen av kanalen 6Music liksom med aviserade ändringar av BBC Radio 2 vill BBC låta de kommersiella stationerna bli de som i huvudsak sänder populär musik för 30-50-åringar. Musiken på de regionala stationerna skall förändras så att ny och nyare hitlistemusik inte utgör mer än 15 % av musikutbudet. *Asian Network* startade för 8 år sedan och kostar tio gånger mer än Radio 1 att driva. I och med detta överger BBC två DAB-kanaler. BBC-chefen Mark Thompson säger också att BBC inte vill betala utbyggnaden av DAB-nätet från 90 till 100 procents täckning av befolkningen. Detta skulle kosta förfärligt massa extra pengar säger han. Nästan fördubbla kostnaderna för DAB-nätet. (Radionyt DK)

Lyssna på webbradio i bilen

RadioTime, Inc, har utvecklat en teknik *MINI Connected* skall kunna ansluta Apples iPhone till ljud- och underhållningssystemet i bilen. Därmed är MINI Cooper den första biltillverkaren som erbjuder denna funktion i en serietillverkad bil. Här kan man få tillgång till ett betydligt större utbud än vad lokala FM- och DAB-stationer kan erbjuda. Idag kan man få mer än 17.000 radiokanaler över hela världen.

Afrikas folkrikaste stat får närradio

Nigerias radio- och tv-myndighet kommer att börja tilldela sändningstillstånd för community radio så fort presidenten gett sitt godkännande. Tillstånden kommer att ges på villkor att de bidrar till att främja enighet hos befolkningen. Tidigare har endast specialtillstånd för undervisningsändamål tilldelats en del organisationer i det civila samhället. (Voice of Nigeria)

Framgång för public service i New York

WNYC:s tre public service-kanaler i New York står fortfarande för bara drygt fem procent av radiolyssnandet. Men lyssnandet på public service har ökat kraftigt det senaste året. WNYC:s huvudkanal, WNYC-FM, en marknadsandel på 2,1 procent. För ett år sedan var motsvarande siffra 1,2 procent. I somras köpte WNYC den klassiska musikkkanalen WQXR från New York Times, som startade stationen redan 1944. Trots att kanalen sedan i oktober finns på en sämre sändare i New Jersey har den lyckats behålla publiken och har nu 2,1 procent av lyssnandet, alltså lika mycket som WNYC-FM. Slutligen ligger mellanvågskanalen WNYC-AM ganska stabilt på 1 procent. Etta i New York är fortfarande Clear Channels AC-station Lite FM med 7,7 procent. (Radionytt)

Statsmonopolet för radio upphör i Saudiarabien

Efter budgivning har saudiska kultur- och informationsministeriet har delat ut de första privata FM-licenserna i landet. Av 15 budgivare vann 'Alif 'Alif-konsortiet som betalar 75 miljoner riyals (14,4 miljoner euro). Villkoren är att 'Alif 'Alif sänder med 15 sändare och kan expandera upp till 30. Fyra ytterligare FM-licenser kommer att utlysas de närmsta månaderna.

Ny rysk radiostation i Finland

Finland har fått sin andra ryska radiostation. St Petersburg-baserade Dorozhnoe Radio (Trafikradion) får sända i tre månader på sex frekvenser i södra Finland. Målgruppen är ryska turister. Till Yle säger stationschefen Anna Petrova att Dorozhnoe Radio ska försöka få ett permanent sändningstillstånd i höst. För tio år sedan startades ryskspråkiga Radio Sputnik i Finland. (Radionytt)

Teracoms radioverksamhet fortsatt reglerad

Kommunikationsmyndigheten Post- och telestyrelsen har beslutat om fortsatt reglering för radioutsändning i marknätet. PTS uppger göra

detta för att komma tillrätta med den bristande konkurrensen på marknaden i och med att det endast finns en nationell radiodistributör; Teracom. Beslutet gäller marknaden för radio i marknätet; "den nationella grossistmarknaden för distribution av analog ljudradio via marknätet". Beslutet innebär att Teracom, ska tillhandahålla grossistprodukter till kostnadsorienterade priser. Syftet är att public service-företaget Sveriges Radio ska kunna sända sina program till rimliga priser. SR måste, enligt sina tillståndsvillkor, sända i hela landet och är därmed hänvisade till Teracom. Särredovisning av kostnader och intäkter gör det möjligt för PTS att granska att Teracom inte använder övervinster från utsändning av radio till att subventionera andra affärsområden. (Elektronik i Norden)

Sveriges Radio slipper politiker som ordförande

Jan Erik Wikström (fp) föreslog tidigare förre folkpartiledaren Lars Leijonborg till ny ordförande i Sveriges Radio efter Ove Joanson, som avgår i vår. Förslaget fick stöd av vice ordförande i ägarstiftelsens styrelse Åke Gustavsson (s). Men bland andra moderaten Gunnar Hökmark var starkt emot, och hotade med att reservera sig om Leijonborg skulle trumfas igenom som ordförande. Hotet om oenighet ser dock ut att ha fått Wikström och Gustavsson att backa. Styrelsen för public serviceföretagens ägarstiftelse har aldrig tidigare varit oenig om namnförslag. Det skulle vara extra känsligt att inte kunna komma överens nu, efter de nya bestämmelser som gäller från första januari i år och som ger ägarstiftelsens styrelse ensamrätt att tillsätta samtliga medlemmar i styrelserna. Tidigare utsåg regeringen ordförande och en suppleant i varje bolag.

Vid ett stormigt extrainkallat styrelsemöte i förra veckan var det upprörda diskussioner, och styrelsen som består av representanter för riksdagspartierna jobbar nu med andra namn än Leijonborg som ordförande för SR. En kompromiss ska tas fram till varje pris, och namn som är kvar i diskussionen är bland andra förre vd:n för Alecta Tomas Nicolin. Enligt planerna ska styrelsen på fredag presentera en efterträdare till Ove Joanson som styrelseordförande i Sveriges Radio. Men ordfö-

rande i ägarstiftelsen Sven Christer Nilsson säger att det inte är säkert att styrelsen kommer att kunna presentera något förslag så snabbt. Det enda han kan lova är att det kommer att finnas förslag innan SR:s bolagsstämma den 26 mars.

Fakta: Det är regeringen som utser ägarstiftelsen för de tre public servicebolagen. Ägarstiftelsen har en styrelse som omfattar tretton ledamöter. Samtliga ledamöter utom ordföranden är nominerade av riksdagspartierna.

Kommun granskar eritreansk radio

Efter GT:s avslöjande att Eritreanska föreningen sänder propaganda för regimen som håller Dawit Isaak fången får kommunalt stöd agerar nu Göteborgs stad. Eritreanska föreningen i Göteborg har sedan 2000 fått 343.000 kronor i bidrag av Idrotts- och Föreningsnämnden. Samtidigt sänder föreningen regimtrogen propaganda sitt närradioprogram *Eritreansk röst*. *Pengarna har inte gått till närradioföreningen utan till invandrarföreningen*, säger ordförande i Idrotts- och Föreningsnämnden kommunalrådet Helena Nyhus (s). *Vi stödjer dessutom Göteborgs närradioförening, men inte Angeredes närradio. Det är hos Angeredes närradio Eritreanska föreningen hyr in sig för att sända Eritreansk röst. Men om samma personer som bedriver ungdomsverksamhet också uttalat stödjer odemokratiska principer och metoder, och hotar olikvärdande så måste vi titta på det*, säger Nyhus. Hon betonar att det är viktigt att hålla isär föreningen och närradion.

Granskningen kompliceras av att det är olika verksamheter. Nyhus är osäker på vilka maktmedel kommunen har. Ansvaret att granska radiosändningar ligger på Granskningsnämnden och misstänkt förtal ska utredas av Justitiekanslern. *I Idrotts- och Föreningsnämnden är vi stenhårda på att de föreningar vi ger bidrag ska fungera efter demokratiska principer*, säger Nyhus. Enligt kommunens eget regelverk skall en förening - för att kunna söka bidrag - upprätthålla följande punkter:

- vara uppbyggd efter demokratiska principer.
- vara öppen för alla.
- inte ha uppmuntrande attityd till missbruk, våld och rasism.

Jag tycker Göteborgs stad ska ompröva deras bidrag till Eritreanska föreningen. Det är tack vare bidragen som de har möjlighet att sända programmet där de försöker splittra oss eritreaner i Sverige. De hetsar mot oss som vill ha demokrati, säger Dawit Isaaks bror Esayas Isak. *Jag tycker det här radioprogrammet bör granskas för det kränker oss, de kränker mig varje lördag.* (GT Expressen)

Kommersiell närradio i Skåne irriterar fransk reklamradio

Sedan ett par år sänder "Svedala Radiointresserades Förening" reklamfinansierade musikprogram i närradio under namnet Fun Radio 95,3, och sedan drygt ett år kräver den stora franska radiokanalen Fun Radio att de ska sluta. Den franska konkurrenten med samma namn ägs av Europas största radio- och tv-bolag RTL och sänder på hundratals olika frekvenser i Frankrike, Belgien och Slovakien. Bolaget äger varumärket i EU, och vill därför ta över webbadressen funradio.se.

Eftersom radiostationen i Svedala vägrade att byta namn eller lämna över sin webbadress vände den franska konkurrenten sig till den instans som registrerar svenska webbadresser, Stiftelsen för Internetinfrastruktur. I sin ansökan om att få ta över adressen hävdar fransmännen att närradiostationen i Svedala snyltar på deras varumärke och att franska lyssnare riskerar att hamna på fel webbplats. Båda stationer sänder huvudsakligen angloamerikansk musik.

Stiftelsen har nu kommit fram till att Svedalastationen ska få behålla sin webbadress. Enligt stiftelsen handlar det inte om ett klart fall av missbruk, eftersom webbadressen har använts under en "icke obetydlig tid" och kan anses vara allmänt känd inom närradios sändningsområde (Malmö). Vill de driva det här vidare kan de gå vidare till domstol, säger stiftelsen. (Sydsvenskan)

Kommunalt uppdrag stärker närradiostation

Kommunstyrelsens arbetsutskott godkände ett avtal som innebär att Orsa närradio mot en ersättning av 30.000 kr ska sända fullmäktigemötena och ytterligare sex timmar kommu-

nal information. Ersättningen ersätter tidigare föreningsbidrag. I avtalet klargörs också ägan-
deförhållanden av sändarutrustning och an-
svarsfrågor. (DalaDirekt.com)

Sosseradio i Gagnef

På bästa sändningstid börjar Socialdemokra-
terna i Gagnef sända radio. *Vi kommer låta
vanligt folk i kommunen få komma till tals i
programmet om en fråga som berör jätte-
många*, säger Sofie Wiklund, 27 år, en av ra-
diopratarna. Det var länge sedan ett politiskt
parti sände närradio i Gagnef men nu har So-
cialdemokraterna i kommunen bestämt sig för
att nå ut till väljarna via etern.

Jag tror att fler partier hänger på snart, säger
Wiklund. *Syftet med radioprogrammet är
självfallet att nå ut till väljarna och samtidigt
få synpunkter*, säger Fanny Sundström, 23 år,
som precis gått med i partiet. *Politik är allt vi
gör och delar av allas liv, därför är det viktigt
att engagera sig*. På längre sikt funderar ra-
diopratarna på att åka ut till olika byar och
träffa en grupp eller förening som jobbar med
en speciell fråga och få göra en debatt i direkt-
sändning. (Dala-Demokraten)

Gotland nu utan närradio

Wisby FM har 1 mars upphört med sina sänd-
ningar. Stationen har sänt sedan 2008 då man
tog över frekvensen från Just Radio. Båda sta-
tionerna har försökt verka som ungdomsinrik-
tade projekt, men har inte klarat av att eko-
nomiskt överleva. Gotland Live, den ideella
föreningen som ligger bakom Wisby FM 89,2
och WFM Magazine (Gotlands ungdomstid-
ning), har bestämt sig för att stänga ner ung-
domsverksamheten.

Under de två år som Wisby FM 89,2 varit un-
der sändning har över 160 ungdomar varit
involverade med diverse program och pro-
jekt. Wisby FM:s största hopp var att få ihop
tillräckligt med pengar för att hålla igång till
november i år. Då hade Wisby FM igång i tre
år och det är vad som krävs för att söka EU-
bidrag. Men då får kanalen heller inte ha haft

några uppehåll. Den tuffa ekonomiska krisen
har påverkat sökandet av sponsring utan stör-
re framgång. (Radio Gotland, helagotland.se).
Någon reklamfinansiering har man inte haft.
Ett avgörande skäl till att radiostationen inte
kunde drivas vidare var enligt en av grundarna
de höga upphovsrättskostnaderna till Stim och
Ifpi om totalt ca 100.000 kr per år.

Kommersiell närradiostation tystnar

Kiss FM 91,6 MHz i Kristianstad har sänt R&B
och Hiphop sedan 2007. I radiostationens
historia har man haft flera bråk med bl.a.
andra föreningar på frekvensen. Under 2008
startade man även Kiss Rock på 98,6 MHz i
Östra Göinge kommun i Skåne, en station som
lades ner efter några månader efter ekono-
miska problem. I Radio- och TV-verkets regis-
ter kan man se att Hope FM, som har som
ambition att starta kristen närradio i hela Sve-
rige, fått tillstånd att sända på 91,6 MHz i Kris-
tianstad. (OnAir.nu)

Visste du att det finns 130 närradiostationer i
Sverige? Av dessa FM-stationer drivs cirka
100 ideellt av totalt ca 450 aktiva föreningar.
Övriga närradiostationer drivs privat kom-
mersiellt vid sidan av den officiella reklamra-
dion (PLR).

Mer om närradio i Sverige och utomlands:
www.communitymedia.se/radio

allmänt

Digitalbio för hela Norge

Norge blir det första landet i världen som ut-
rustar samtliga biografier för digitala visningar.
Basnivån är ett godkänt 2D-paket bestående
av en digital 2K-projektor, server, TMS och
NOC-tjänster (Network Operations Centre).
Kostnaderna på sammanlagt cirka 390 miljo-
ner norska kronor (cirka 471 miljoner SEK)
delas mellan biografägarna, distributörerna
och Film & Kino. Kostnader för extra utrust-
ning, till exempel 3D-installation och 4K-
system, får biografägarna själva stå för. Totalt
finns det 432 salonger men alla är inte aktiva
och det är 414 salonger som ska digitaliseras.

Man räknar med att ha digitaliserat alla biografier i Norge under 2011 och då upphör distributionen av 35 mm-film. I dagsläget finns i Sverige 35 digitala salonger plus de 28 som fått stöd från Filminstitutet och är under utveckling. (Filmnyheterna) Läs hela artikeln på <http://www.filmnyheterna.se/Nyheter/35-mm-distributionens-era-snart-over-i-Norge/>

Storsatsning på digitalbio i USA

Tre stora biografkedjor kommer att presentera en finansieringsplan om \$660 miljoner för att konvertera nästan hälften av USA:s biografsalonger till digital teknik. Detta bereder vägen för Hollywood att rulla ut fler 3D-filmer efter succén med "Avatar". AMC Entertainment Inc., Cinemark Holdings Inc. och Regal Entertainment Group, bygger om 1.100 biografier eller 14.000 salonger. Detta innebär att gamla 35 mm-projektorer skrotas. Stora filmfiler kommer nu istället att distribueras till biograferna via optisk fiber. (Wall Street Journal)

Efter 100 år: Filmcensuren för vuxna avskaffas

Regeringen föreslår i en lagrådsremiss att förhandsgranskningen av film som ska visas offentligt för personer från 15 år avskaffas. Det innebär att möjligheten att på förhand förbjuda att hela filmer eller delar av filmer visas offentligt upphör. De nuvarande åldersgränserna för film - barntillåten, tillåten från 7 år, 11 år eller 15 år - föreslås vara kvar. En ny lag föreslås reglera förutsättningarna för hur åldersgränserna ska fastställas.

Censurmyndigheten Statens biografbyrå avvecklas och ersätts med en ny myndighet med uppdrag att stärka barn och unga som medvetna medieanvändare. Verksamhet som i dag utförs av den statliga kommittén Medierådet överförs till den nya myndigheten. Den verksamhet vid Biografbyrå som avser fastställande av åldersgränser för film övertas av den nya myndigheten.

Regeringen föreslår vidare att de nuvarande granskningsavgifterna behålls för en begränsad tid, för finansieringen av fastställandet av åldersgränser. Statens biografbyrå är världens äldsta filmcensurorgan, instiftad 1911 av hö-

gerregeringen Arvid Lindman. Byråns syfte var till en början att klippa bort de delar i en film som ansågs vara obehaglig, moraliskt stötande och sätta åldersgränser. Sedan 1996 råder ett principbeslut att det inte längre skall klippas bort några scener eller förbjudas filmer utan att man koncentrerar sig på att bestämma åldersgränserna för film. När filmcensuren nu avskaffas 1 januari 2011 har det således gått precis 100 år.

Danmark får väl kvalificerad kulturminister

Efter bara 1½ år som kulturminister, har den utskällda Carina Christensen (kons.), avsatts. Hon ersätts av en erfaren politiker, intellektuell och även en public serviceperson. Per Stig Møller arbetade hos

DR 1973-1987 innan han blev konservativ miljöminister och senare utrikesminister. Han är 67 år och har magisterexamen i litteraturvetenskap och fil.dr 1973. Förutom DR har Møller arbetat i tidningshuset Det Berlingske Hus och varit lektor vid universitetet i Sorbonne i Paris. Han har gett ut nästan 20 böcker.

Ny medieminister i Nederländerna

Efter holländska regeringens kollaps innebar att utbildnings- och kulturministern Ronald Plasterk har lämnat sin post. Fram till nyalet 9 juni har ansvaret för mediefrågorna har intermistiskt tagits över av den tidigare viceministern Marja van Bijsterveldt. (NRC Handelsblad via Broadcast Magazine)

Ny chef för Teracom Sverige

Stephan Guiance har utsetts till chef för Teracom Sverige. Han kommer att ingå i en ny ledning för Teracom-koncernen där bland annat cheferna för Boxer Sverige, Boxer Danmark och PlusTV Finland ingår. Guiance har tidigare varit vd för kabel-tv-operatören Sweden On Line samt grundare och vd för iptv-operatören FastTV. Han kommer närmast från

en tjänst som Försäljningsdirektör på Tera-com. På koncernnivå bildas fyra koncerngemensamma funktioner; Kommunikation, Human Resources, Strategisk planering samt Ekonomi och Finans.

Google stödjer Wikipedia

Google Inc, Internets mest lönsamma företag, ger ideellt drivna Wikipedia ett bidrag om 2 miljoner dollar. Wikipedia är en av de mest besökta sajterna på nätet. Pengarna kommer att användas till teknikprojekt för att utveckla ökad bandbredd och multimediebehov. Wikimedia Foundation använder f.n. två data-centra, ett i Florida och ett i Holland. Wikimedia fick in över \$8 miljoner i donationer genom sin insamlingsdrive i januari. Detta utgör tre fjärdedelar av årsbudgeten. (Wall Street Journal)

Internet betraktas som en rättighet

Fyra av fem vuxna tycker att tillgång till internet är en grundläggande rättighet. Hälften tycker att nätet inte ska regleras. Det framgår av en global undersökning gjord av BBC World Service. Undersökningen har gjorts på 27000 vuxna i 26 länder. Den visar att 78 procent av de tillfrågade tyckte att internet gav dem större frihet och nästan alla menade att de lärde sig saker från nätet. I Japan, Sydkorea, Frankrike, Tyskland och Kina var det dock många som inte kände sig fria att uttrycka sig på nätet. Det som oroar den vuxna befolkningen i de 26 länderna är i första hand bedrägerier. Våld och hot mot den personliga integriteten sågs som mindre oroande, enligt undersökningen. (Journalisten)

evenemang

PUBLIC SERVICEDAG

De tre public servicebolagen SVT, SR och UR håller sin årliga Public Servicedagen i Stockholm 24 mars 2010.

RADIODAGAR

Deltagare från public service och kommersiell radio i 25 länder kommer till mer än 30 olika seminarier vid den första europeiska **Radio-days Europe** i Köpenhamn 18-19 mars. Bl.a. diskuteras mobilradio och hur radion skall digitaliseras. Kommer Europa delas upp i analoga öar och digitala getton? Detaljerat program på www.radiodayseurope.com

Radiodagen i Sverige kommer i år att hållas i Stockholm 29 september 2010

läsvärt

Don't Touch That Dial!

En respekterad schweizisk vetenskapsman på 1500-talet, Conrad Gessner, kan ha varit först med att ha varnat för effekterna av informationsöverflödet, som han ansåg kunde vara både förvirrande och skadligt för hjärnan. Idag ekar hans oro i medierna som rapporterar om de mer än någonsin stora riskerna med att alltid varit inkopplad på en digital miljö. Läs den intressanta artikeln i Slate på <http://www.slate.com/id/2244198/>

Staten, vem är det?

Om vi som befolkning tappar politiskt engagemang, hur ska filmpolitiken då bli en fråga som gäller alla?, undrar Tuva Novotny i sin läsvärda krönika i Filmnyheterna www.filmnyheterna.se/Nyheter

citatet

Om det finns en Gud varför finns det då hungersnöd och tv-underhållning?
(Woody Allen)